

15. navadna nedelja – leto C

Usmiljeni Samarijan

Tedaj je vstal neki učitelj postave, in da bi ga preizkušal, mu je rekel: »Učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?« On pa mu je dejal: »Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?« Ta je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, z vso dušo, z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.« »Prav si odgovoril,« mu je rekel, »to delaj in boš živel.« Ta pa je hotel sebe opravičiti in je rekel Jezusu: »In kdo je moj bližnji?« Jezus je odgovoril: »Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike. Ti so ga slekli, pretepli, pustili napol mrtvega in odšli. Primerilo pa se je, da se je vračal po tisti poti domov neki duhovnik; videl ga je in šel po drugi strani mimo. Podobno je tudi levit, ki je prišel na tisti kraj in ga videl, šel po drugi strani mimo. Do njega pa je prišel tudi neki Samarijan, ki je bil na potovanju. Ko ga je zagledal, se mu je zasmilil. Stopil je k njemu, zлил olja in vina na njegove rane in jih obvezal. Posadil ga je na svoje živinče, ga peljal v gostišče in poskrbel zanj. Naslednji dan je vzel dva denarja, ju dal gostilničarju in rekel: »Poskrbi zanj, in kar boš več porabil, ti bom nazaj grede povrnil.« Kaj se ti zdi, kateri od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?« Oni je dejal: »Tisti, ki mu je izkazal usmiljenje.« In Jezus mu je rekel: »Pojdi in ti delaj prav tako!« Lk 10,25-37

Kdo je moj bližnji?

Temeljno vprašanje naše vere in naših odnosov! Pa res poznamo odgovor? Učitelj postave je Jezusa skušal, a se Jezus ni dal. Povedal mu je zgodbo in vprašanje zapleteno vrnil: Kdo je bil bližnji nekemu človeku, ki je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike? V glavi imamo obratno vprašanje: Kdo je bil bližnji vsem trem: duhovniku, levitu in Samarijanu. Jezus pa sprašuje: Kaj se ti zdi, kateri od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike? Učitelj je razumel: »Tisti, ki mu je izkazal usmiljenje.« In Jezus mu je rekel: »Pojdi in ti delaj prav tako! Zdi se, da odgovora ne moremo razumeti, če se ob njem temeljito ne ustavimo. Navajeni smo odgovorov iz veroučnih klopi: Naš bližnji je vsak človek. A Jezus nakaže, da je bil v priliki o usmiljenem Samarijanu od treh mimoidočih bližnji le Samarijan. Duhovnik in levit nista bila bližnja pretepenemu. Iz tega bi poenostavljeno sklepali, da je naš bližnji le tisti, ki mi pomaga. Hoče Jezus nakazati takšno rešitev? Mar ne bi bilo preveč preprosto ljubiti le tiste, ki nam pomagajo?

Če se ustavimo ob dejstvu, da je bil med tremi le eden bližnji, se lahko vprašamo naprej: Od koga je odvisno, ali bomo v drugem videli bližnjega ali ne? Od pretepenega ali od mimoidočega? Pretepeni je bil isti, drugačni so bili trije mimoidoči! Če nam Jezus pravi, naj bomo tudi mi podobni Samarijanu, se moramo vprašati naprej: Kaj je oviralo duhovnika in levita, da nista postala bližnja pretepenemu in kaj je pomagalo Samarijanu, da je postal bližnji? Najbrž lahko sklepamo takole: Duhovnik in levit sta imela pomembni službi, bila sta pomembna in to je zameglilo njun pogled. V pretepenem nista mogla videti bližnjega in zato tudi sama nista postala bližnja njemu. Samarijan pa je bil preziran, manjvreden od Judov in je najbrž v drugem srečal podobnega reveža kot je on sam. V drugem je videl sočloveka, prepoznal je bližnjega in mu postal bližnji.

Če se vrnemo na začetek našega razmišljanja, lahko torej sklenemo:

- Kdo je moj bližnji in komu sem sam bližnji, je odvisno od mojega pogleda in razmišljanja.
- Ljubiti sočloveka je mogoče, če v njem prepoznam sebi enakega.
- Izpolnitev temeljne zapovedi ljubezni je mogoča, če mi je vsak človek bližnji.

Kako priti do uresničitve Jezusovega povabila: Pojdi in tudi ti tako delaj? Najprej moramo torej priti do spoznanja, da je moj bližnji vsakdo. Kdo bo moj bližnji in komu bom bližnji je stvar moje odločitve! Pot do tega spoznanja je spoznanje naše revščine ali pa še bolje Jezusovo učlovečenje. Po Jezusu postajamo med seboj bratje in sestre. On kaže na nebeškega očeta in nam s tem daje razumeti, da smo med seboj vsi enakovredni in vsi ljubljene božji otroci. Ena največjih novosti, ki jih prinaša Jezusovo učlovečenje, je prav spoznanje, da med nami ni več razlik: »Ni ne Juda ne Grka, ni ne sužnja ne svobodnjaka, ni ne moškega ne ženske: kajti vsi ste eden v Kristusu Jezusu.«kot pravi apostol Pavel v pismu Galačanom (Gal 2, 28). To ne sme biti le naučena trditev, ne more biti le fraza, ki jo ponavljamo v pridigah, to mora biti temelj naše vere. To je temelj naših odnosov! Če tega ne živimo, nismo Kristusovi, nismo razumeli temeljnega sporočila odrešenja! Po Kristusu moramo v drugem videti Boga, božjo podobo, svojega ljubljenega brata oz. sestro. Gre za spoznanje, ki nam ga prinaša Kristus in za odločitev, ki jo sprejemamo sami! Spoznanje, da je bližnji vsakdo, moramo gojiti. Sicer postajamo podobni duhovniku ali levitu. Najprej spoznanje, potem sočutje! Sočutje se ne more roditi, če naša spoznanja niso na mestu!

Današnji evangelij je torej povabilo, da se temeljito ustavimo pri sebi in se vprašamo: Kdo je zame moj bližnji? Ali vzamem Jezusovo sporočilo odrešenja zares?

Ko je spoznanje jasno, nas Jezus vabi, da izpolnimo zapoved ljubezni. Ob priliki o usmiljenem Samarijanu nam Jezus sporoča, da nas bližnji ne more ovirati pri tem ali bomo ljubili ali ne. Odločitev je popolnoma naša. Ne glede na to, kakšen je bližnji, mi lahko ljubimo in tudi moramo ljubiti. Torej pri izpolnjevanju ljubezni odvrzimo vsako izgovarjanje, da drugega ne moremo ljubiti, ker je tako nemogoče!

Ko nam bo zapoved ljubezni najtežja, se spomnimo Jezusove prilike o služabniku, ki mu je bilo veliko odpuščeno, pa sam ni hotel odpustiti (prim. Mt 18,21-35)

Na delo torej, da bo svet po nas poln bližnjih, ki bodo deležni naše ljubezni!